

chipurile podidite de tristețe. Litania târăgănată a clericilor... panegirice cu vorbe învelite în doliu... fanfara militară intonând marșul funebru... ostașii din gardă purtând pe umeri povara către locul de veci; cea din urmă psalmodiere peste capacul definitiv obroc... trei salve bufnesc a nimicnicie, sub crucea simplă de lemn cu inscripție: **Emanuel Elenescu 1911-2003**. Ora 14,05: puzderie de corole deasupra moviștei de pământ... „Adio” murmurat de martorii ce se risipesc către ieșire. Ora 19,15 – Studioul de concerte „Mihail Jora” al Radiodifuziunii. Sala – arhiplină; pe scenă – Orchestra Națională în plen. Panegiric emoționat rostit la rampă... Aici, unde – la împlinirea a 90 de ani ai vieții, Elenescu fusese sărbătorit și orchestra împreună cu ascultătorii cântase în cor „Mulți ani, trăiască!” – dirijorul-oaspete Vakhtang Jordania, soliștii (Roxana Brihan, Aura Twarowska, Marius Budoiu, Sorin Coliban) și corul lui Dan Mihai Goia izbucnesc în torentul sonor al *Missei da Requiem*. Știi: Giuseppe Verdi l-a scris în memoria lui Alessandro Manzoni. În seara aceasta, **in memoriam**, se potrivește și memorabilului Emanuel Elenescu, Om între oameni pentru eternitate.

Augustin SANDU

O lacrimă grea pentru Radu Gheciu

„Omul nu este decât o trestie, cea mai plăpândă natură; dar este o trestie gânditoare” – ne spune Blaise Pascal în ale sale *Pensées* concepute să alcătuiască o *Apologie de la religion chrétienne*. „Nu trebuie ca universul întreg să se înarmeze pentru a-l zdrobi; un abur, o picătură de apă ajung ca să-l omoare”, continuă savantul și filozoful creștin: „Dar dacă universul l-ar zdrobi, omul ar fi încă și mai nobil, decât ceea ce îl ucide, pentru că el știe că moare, iar despre avantajul pe care universul îl are asupra lui, universul nu știe nimic”.

Am avut odată mai mult revelația acestui tainic și totodată înălțător adevăr despre om când am aflat că Radu Gheciu s-a săvârșit din viață în plină putere de creație, când atingea summum de cunoștințe și de experiență în scrierile sale dedicate muzicii și muzicienilor, când stilul rostirii sale scrise sau vorbite se desăvârșise, când spiritul său elevat și dăruirea pentru cauza culturii contrasta în mod singular cu modestia, cu calda apropiere de semenii săi, de la maeștri și colegi până la cercurile largi de iubitori ai artei sunetelor.

Septuagenar la 12 martie 2002, fapt ce contrazicea total tinerețea constantă pe care o purta pe chip și în suflet, a refuzat categoric să fie sărbătorit la Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, cum se obișnuiește ca un prilej de exprimare a afecțiunii și prețuirii de care se bucură orice autentic creator, sub cuvânt – spunea el – că mai are de adăugat câte ceva la împlinirile sale profesionale. Lucram împreună în Biroul Secției de Critică și Muzicologie, unde fuseseră salutate unanim asemenea noi împliniri ale sale – cum este monografia *Mozart* în viziune contemporană, un Mozart a cărui identificare cu frumosul absolut fusese relevată de Radu Gheciu în monografia cu același titlu publicată în 1970.

Muzicologul de elită de care ne-am despărțit acum fizic trăiește deasemeni și va trăi după noi prin virtuțile sale de intelectual de larg orizont, de analist subtil și de profundă sensibilitate umană și artistică, în studii precum *Aspecte ale creației lui Theodor Rogalski* („Muzica”, 3/1957), *Centenar Debussy* (idem, 9/1962), *Rolul instituției muzicale în propagarea muzicii* (Institutul de Istoria Artei „George Oprescu”, 1977) și în monografiile ca: *Manuel De Falla* (1964); *Mit și epopee. Aspecte ale creației compozitorului Gheorghe Dumitrescu; Melpomene, Erato, Euterpe sau Cum s-a născut opera din tragedie* (1990). Radu Gheciu a păstrat în inimă și în gând până în ultima clipă a existenței sale determinarea de a evoca într-o carte viața și arta în plină și glorioasă afirmare a pianistului și compozitorului Valentin Gheorghiu.

Participarea de o ținută impecabilă a lui Radu Gheciu la mișcarea artistică românească și de peste hotare constituie un fapt cu care muzicienii și iubitorii de frumos s-au obișnuit atât de mult încât oprirea fulgerătoare a ritmului inimii sale ne-a adus tuturor o imensă durere în suflet și grele lacrimi în ochi.

Instruit la disciplinele muzicale de tatăl său – eminentul compozitor Diamandi Gheciu, unul dintre măestrii cântecului vocal românesc – și licențiat al Facultății de Limbă și Literatură Română din București. Radu Gheciu a adus o contribuție de excepție ca muzicolog în cadrul unor instituții precum Radiodifuziunea și Televiziunea Română, Filarmonica „George Enescu”, Opera Națională din București, Agenția de impresariat artistic și – așa cum am menționat – ca membru în Biroul Secției de Critică și Muzicologie din Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor. A realizat scenarii radiofonice și pentru spectacole de sunet și lumină, a colaborat la numeroase publicații de interes cultural, a susținut conferințe publice, a activat în jurii ale unor prestigioase concursuri naționale și internaționale. Este distins cu Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor pe anul 1990.

În ascensiunea sa pe treptele vieții și ale activității profesionale a avut ca devotat și fericit partener pe soția sa, Marilena Gheciu (deasemeni de o aleasă spiritualitate și vocație de promotoare a valorilor culturii), căreia, în ceasul de grea încercare, îi exprim – din partea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România – cea mai profundă compasiunea și încredințarea că numele lui Radu Gheciu, înscris de decenii în cartea muzicii românești, va dăinui în memoria posterității.

Vasile TOMESCU